

Pirštukų įtaka kalbos vystymuisi

Mokslininkai sutinka, kad vaikų rankų pirštų judesių lavinimas yra vienas svarbiausių faktorių, stimuliuojančių kalbos vystymąsi. Aktyvindami pirštukų pagalvėles, skatiname vystyti kalbą, nes kairiojoje kaktos skiltyje yra už kalbą „atsakinga“ Broca sritis. Ji tiesiogiai susijusi su smulkiąja motorika. Kuo aktyviau juda pirštukai, tuo daugiau impulsų gauna Broca sritis. Vaikas gauna daugiau stimulų pradėti kalbėti, taisyklingai artikuliuoti garsus.

Rankų smulkiosios motorikos išlavėjimo lygis nėra paveldimas. Kiekvienas judesys formuojasi nuolat, labai ilgai, yra sąlygotas skirtingų smegenų sričių brandos. M. Kolcovos nuomone, vaikas pradeda kalbėti smulkiąjai motorikai pasiekus atitinkamą lygį. Japonas Josiro Cucumi knygoje rašo, kad rankų pirštų galai – tai antrosios smegenys. Japonai, įvertindami išlavėjusios rankų motorikos įtaką vaiko raidai, siūlo mankštinti jau net 2 -3 mėnesių kūdikių pirštelius.

Taigi, smulkiąją motoriką ne tik galima, bet būtina lavinti nuo pat gimimo, masažuojant kūdikio rankutes, jas glostant, masažuojant kiekvieną vaiko pirštelį, pradedant nuo mažyliaus, masažuojant tarpupirščius ir truputėlį patampant pirštukus, rodomuoju pirštu lengvais sukamaisiais judesiais pamasažuojant delniukus, masažuojant pirštus ir delniukus masažiniu kamuoliuku arba graikiniu riešutu. Rekomenduojama kiekvieną dieną po 2-5 minutes skirti rankų ir pirštų masažui.

Vaikui paaugus galima žaisti žaidimus, kuriuos žaidėte su savo tėvais ar seneliais: „Ku-kū“, „Virė virė košę“, „Katutes“ ir kitus. Duokite pačiupinėti įvairių medžiagų, įvairaus kietumo ir minkštumo daiktų.

Nuo vienerių metų tinka žaidimai su piramidėmis, įvairiais indeliais, susidedančiais vienas ant kito ar vienas į kitą, dėlionėmis, kaladėlėmis, konstruktoriais. Skatinkite liesti įvairių tekstūrų paviršius, žaiskite masažinėmis pirštinėmis ar kojinėmis, pripildytomis žirnių, pupelių, riešutų.

Nuo dvejų metų skatinkite piešti, spalvinti nesudėtingus objektus. Duokite atlikti įvairius buitines darbus: nulupti kiaušinį, mandariną, bananą, minkyti tešlą, atsukti ir užsukti dangtelius, džiauti skalbinius, valyti dulkes. Skatinkite savitarnos įgūdžius: leiskite pačiam rengtis ir autis batus, išversti kojines.

Rankų žaidimai – ne tik puikus būdas paskatinti vaiką kalbėti, bet ir smagi pramoga. Iškirpkite iš popieriaus 3-5 takelius ir duokite vaikui kruopų, tegul beria ant takelio.

Vedžiotkite pirštu arba pieštuku labirintus. Kad būtų įdomiau, prigalvokime pasakojimą, pasakų, kur veda šis kelias, pas ką ir t.t.

Pasidarykite vėrinį. Verkite makaronus, sagas, karoliukus ir t.t. Pradėkite nuo didesnių skylučių, taip mažyliui bus įdomiau, po to verkite vis smulkesnius daiktus.

Duokite vaikui krepšį su skalbinių segtukais. Paimkite segtuką trimis pirštais, prisekite, paprašykite, kad ir Jūsų mažylis taip pat padarytų.

Žaiskite su pipete. Lašinkite lašelius, galite taip sukurti ir paveikslėlį. Pabūkite vaistininkais: su pincetu perdėkite iš vieno indo į kitą įvairaus dydžio karoliukus.

Jau nuo trejų metų galite kirpti žirkklėmis (žirklių galai turi būti suapvalinti). Kirpkite nesudėtingas formas, po to priklijuokite ant popieriaus.

Apvedžiokite, dėliokite iš degtukų ar dantų krapštukų įvairias formas ir figūras.

Žaiskite eiliuotus pirštų žaidimus - istorijas, kurios lavina atmintį, skatina kalbos ritmo pojūtį, plečia žodyną. Šios veiklos sukuria žaismingą nuotaiką, žadina teigiamas emocijas.

Smulkiąją motoriką gerina lipdymas, karpymas, darbai iš popieriaus, piešinių spalvinimas, konstravimas, dėlionės, Lego žaidimai.

Specialistai teigia, jog vaikai, kurie nuolat mankština rankes, geriau koordinuoja pirštų judesius. Jie greičiau išmoksta taisyklingai laikyti pieštuką, rašiklį. Tai padeda jiems sėkmingiau startuoti pirmoje klasėje, nes geriau išvystyti rašymui skirti raumenys ir įgūdžiai.

Lavinkite vaikų pirštukus, nes tai yra ne tik smagu, bet ir naudinga!

Naudingos nuorodos:

- 1.<http://www.vaikystes-sodas.lt/Austejos-blogas/pirstuku-zaidimai-pasidalinkime/1546>
- 2.<http://eilerastukaivaikams.blogspot.lt/p/pirstuku-zaidimai.html>
- 3.http://kaisiadoriuskpc.lt/images/stories/educacines_patirties_bankas/pateiktys/pirstukai.pdf

Informacijos šaltiniai:

- 1.Jurevičiūtė K., Mama, tėti, padėk man kalbėti, 2013,Vilnius:Išmintis.
- 2.<http://www.mamyciuklubas.lt/vaikas/naudingieji-zaidimai-su-pirstukais-19900/>